

899.962.1108

5-22

საქართველოს
საბავშვო ლიტერატურა

ნაკადული № 3.

მეორე წლამათობის.

ქ. ბაგდასაძე
მ. ბაგდასაძე
ქ. ბაგდასაძე
ქ. ბაგდასაძე
ქ. ბაგდასაძე
899.962.1108

ტფილისი, ელექტრონის სკამზე წიგნების გამოქვეყნების ქართულთა მუზეუმი.

შინაარსი

I—ჰერი, ჰერი.— ჯექსი—ი. ევდოშიდისა	3
II—კურდღლაობა.— ი. ევდოშიდისა	4
III—მელიას ოინბაზობა.—(ნათარგმნი ზღაპარი) თეო კან- დელჰაისა	8
IV—ვირის თავგადასავალი.— ნეცხდი, ნ. ეიფიანისა . . .	11
V—აბუ-გასანის ჩუსტები.— დ. სუფხანიშვიდისა	15
VI—რა გვიამბო დედამ. — IV მატყლი. — (გაგრძელება, თარგმანი) ან. აშილასხვრისა	19
VII—პატარა მოთხრობა.—(სომხურით) ე. კ—ისა	22
VIII—ნარევი.—ა) გამოცანები,—ბ) რებუსი და აღსნა . .	24

ქპერი ქპერი

სემ ფანჯარას სსივი სტოორცნა,
დილა არი მშენიერი,
აბა, ბიჭო, ტანთ ჩავიცვით
და სკოლისკენ ჰერი! ჰერი!

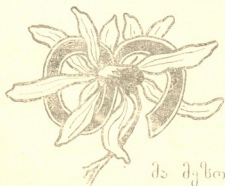
სამუშაოთ ეშურება
დიდ-პატარა, ფრინველ-მწერი,
აბა მარდათ, ჩვენც წიგნებით
სკოლისაკენ ჰერი! ჰერი!

ი. ევლოშვილი

კ უ რ დ ლ ლ ა ო ბ ა

უ, მაინცა, და მაინც ადარ დაგიძლია და სიცოცხლაც არ გეძინიან, წამოდი, აგერ იმ ქედზე ვიკურდლავებ და უუუუ სკირს. — დამცა დასტური ჩვენ-მა მეზობელმა ბერომ, რომელსაც ქაჯაქიდან საახალწლო საჩუქრად ორი ზატარა წიგნი ჩავუტანე.

— რისა უნდა მეძინოდეს! მსოფლიო დედამის-კი არ გავაგებინებ, თორემ არ ვამომიშვებს! — შენი ნებაა, — მიაკლვდ მიზსუსხ ბერომ, გადრიგდა თოფი მხარზე და გასწია ასლად მოსულს თოვლში წყნარი ნაბიჯით.

შეც უკან გავეე და ვსცდილობდი იმას ნაუკუსურებზე მკვლო, რომ სიარული უფრო გამადვილებოდა. ჩვენ წინ ბეროს ბროლია ძაღლი მიძუნძულებდა; ის, ხან აქ, ხან იქ დობის ძირში ჩაჭყოფდა სოღზე ცხვირს და სუნაჟდა, ხან მოგვსედავდა ჩვენ კუდის ქვევით; ეტობოდა, მრიელ ესინძოვნეოდა გასვირება. ერთი საათის შემდეგ ჩვენ უკვე მივევლით ქედის ძირში.

ბერო შედგა რამდენსამე წუთს, დაჭხედა თოვის ჩასმასს და მიათვალ-მოათვალა თოვლით დაფენილი ბუჩქები და

ბუწენარი. *) მე თვალს არ ვამორებდი. გული მიკანკალებდა, თითქოს რიღასიც მეძინოდა.

— დმერთო და, ჩემო ბედო! წაიბუტბუტა ბეროშ, მთელი ტვინი ძაღლს და ანიშნა, შესდგომოდა თვის საქმეს. ესე იგი ძიებნას.

მონადირეს თოფი მარჯვენა ხელში მომარჯვებული ეჭირა, ჩაქმასი აუენებული ჭქონდა, წენარად მიდიოდა და ბროლიანს თვალს არ ამორებდა.

— აი, კურდღლის კვალის! — წამხურჩულა ბეროშ, როდესაც რამდენიმე მანძილი გავიარეთ, და დამსკდა ძირს.

თოვლზე მართლაც კარგად ემხნეოდა კურდღლის ნაჟიხური: ორი გაუოფილი წინა ხელი და ფეხის ქუსლი წერტილივით ჩამჯდარი თოვლით. ბეროს მეტი აღარა უთქვამს რა, აიწია და წენარად გადაჭხკდა ბუჩქებს. ბროლია გუდის ქნევით ხან ერთს ჯაგს დასუნავდა ძირში, ხან მეორეს. ბეროშ კადევ მოუძვინა წასახალისებლად. ძაღლი შედგა ერთს ბუჩქთან და შეჭხკდა ჰატრონს თვალებში. უცებ ბუჩქი შეინძრა, თოვლი ჩამოებერტვა და მის ქვეშ დამ გამოხტა რუსი, ჰატარა კურდღელი. ეურები უკან გადაეწეო, უკანა ფეხებს მძლავრად სცემდა თოვლს და წინა ფეხებით კამარას გადადიოდა. მეორე ბუჩქებისკენ გარბოდა, რომ იქ დამალვოდა მტერს. მაგრამ იგრიანა თოფმა და კურდღელი გორგალივით რამდენჯერმე გადატრიალდა თოვლში.

— ვიი... ვიი... ვიი!.. ჩხავოდა საწეალი და თან ფართხლობდა, თავის შევლას ცდილობდა, მაგრამ ბროლიამ უკვე ჩასწიდა თავისი ბასრი კბილები.

— ჰაგაგა, შე ვერანავ! — დაჭკივლა ბეროშ, ძაღლს კურდღელი ზირიდან გამოაცალა და ახწია უკანა ფეხებით.

— ჰატარა ვარკანა, გვერდში დაჭრილა! სოქვა ბეროშ და

*) ბუწენარი — ერთმანეთში გაბმული ბუჩქები.

ძირს დაბდო. ისევ თოფის გატენას შეუდგა. ბროლია-კი მის გვერდით უკანა ფეხებზე ჩაუენტდა, ძალზე ქმინავდა და არ აძოვებდა კურდღელს თვის ცეცხლივით ანთებულს თვალებს.

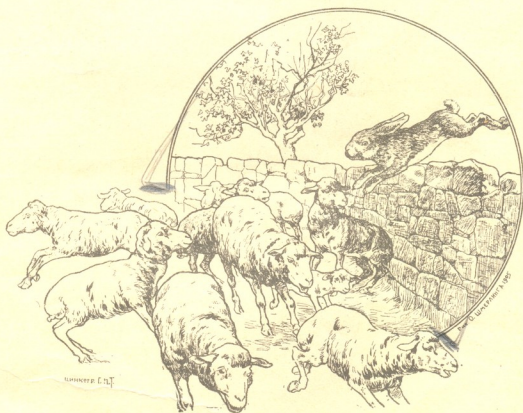
მეც კურდღელს დავეურები. გვერდიდან, სისხლი სდიოდა წვეთ-წვეთად თეთრს თოვლზე; თვალებს ხან ჭკუჭავდა, ხან ახელდა, თავს თოვლზე ანარცხებდა, ისლანკებოდა მთელი ტანით. ეძინოდა საწებას, რომ საშინელს ტანჯვაში იყო. მერე უცებ შეკანკალდა, ოთხივე ფეხი შეიქნია უკანასკნელად შემომაფათურა თვალები და დალია სული. სელი შევასე, თითქო ჩემი სელის შესება გააცოცხლებდა.

— აი, ესეც შენი კურდღლობა! სომ უეურე სვირს?— შემიკითხა ბერო და თან თოფს ზუმბასა სცემდა.

მე ვერა ვუპასუხე-რა. გულზე რაღაც ნაღველი შემომაწვა, კარინდებული, ცრემლ-ძორეული დავეურები ისევ ჰაწია კურდღლის ნასევრად ღია უსაცოცხლო თვალებს.

— რად მოგუსწოთ სიცოცხლე ამ უბედურს? რას ვერბო-
 დით? დეე, ამასაც ჩვენსავით ესარჩა თავის დედ-მამასთან, და
 მძასთან ოოლ-მეგობრებთან. დეე, ამასაც ენახა მშვენიერი გა-
 საფხული! საწებლო, საწვებლო, უძწეო, კურდღელო! მე ჩემს
 სიცოცხლეში არ დამავიწყდება შენი უკანასკნელი შემოსევა.
 ვინ იცის, რა წუეელებ კრულვას კეთილდღი იმ წუთას.

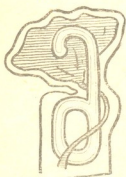
ი. ევდოშვილი

მელიას ოინვაზოზა

(ნათარგმნი ზღაპარი)

ელიამ მგელი მოატყუა: სასიაროდ ნადავლი
ხიზა მოჰპარა, სოროში შეასწრო და მგელი სასა
მშრალი დაავდო. სიბრასით მგელი კბილების აკრა-
ჭუნებდა, კუდიან მელას შესრამუნებას უპირებდა
და ამ ფიქრით სოროს კარებთან უფურუტებდა.

მოუსვენარ მელას სოროში გდება მოსწეინდა და ცალი
თვლით მგელს გარედ გამოჰკირკტებდა. მასლობლად სამო-
ვარსე ცხენს თვალი მოჰკრა და მგელს გამოსძახა:

— ნათლიამ, აგერა დმერის რა სუქანი აზუა გამოუ-
გზავნია ჩვენთვის. მე რომ ტყუილად ციცქნა სორცის მო-
პარვა არ დამწამო, მომესმარე, იმას გავკრათ კბილი და მკონი
აღები—დამეძინაც გვეფოსო.

მგელსაც მელამუას ლოდინით იღაჯი გასწევართდა, თა-
ნაც სიმშილით დასლასი გაუდიოდა; ცხენის სსენებაზე ჰიარს
ნერწყვი მოადგა და მელის წ ნადადება ჭკუაში მოუვიდა.

გამომკრა მელა სოროდან და მგელს ცხენისკენ გა-
უძღვა.

— სალამ-ქალამი, დიდებულა რამო! როგორ გიკითხო,
განაცვალე მავ სუკებში?... ძალიან ცუდო დრო-კი დაგვიდგა,

თუ შესც იტყვი! მკონი შესც კუჭი გეწვის სიმძილათ, რო-
გორც გტეობ ფერდებზე!

— მართალი ხარ, მელიაო, სწორედ მძიერი ვარ! — შესწი-
სვინა ცხენმა.

— მე და ეს ჩემი მეგობარაც სიმძილის გამო დაჰმწი-
ვართ ველად და, როგორც ვხედავ, მეტი ჩარა არ არის, ჩვენ
სამში ორმა ერთ-ერთი უნდა შევჭამოთ, მაგრამ რომელი ჩვენ-
განი უნდა შეიჭამოს, ეს-კი აღარ ვიცი, — უთხრა მელამ.

აიღეს, დაიღეს, არჩიეს, ითათბირეს და გადასწყვიტეს,
რომ უფროსებს უძეცროსი შეეჭამათ. ასეა წლოვანებაზე შე-
უდგათ ლაზარაკი.

— მე თქვენზე ბევრით უფროსი ვარო, — სთქვა მელამ: —
ჯერ კიდევ ზატარა ლეკვი ვიყავი წარღვნის დროს ნოეს კი-
დობანში და ცხონებულ ნოეს სიკუდილის შემდეგ რომ იმისი
შვილები აიძლენენ, მშვიდობა ანობა და შერიგება მე ჩამოვა-
გდე მათ შორის!..

— უუი, ნეტავი იმათი ჩხუბი-კი არ მოგეგონებნა ჩემი
ჯავრისა და ნაღველის ასაძლეულად და რა გინდოდა ჩემკან!..
მე უბედურსა და ჩატეტულს ორი უფროსი დაჰაკაცებულა
შვილი-შვილი იმ ჩხუბში არ დამეღუპა! ვაი იმ დღის მომს-
წრესა და ვაგლას მე! სწორედ ნოეს შვილების ჩხუბმა დამი-
ეხნა თვალები და ცოდვი-შვილები კისერზე დამაწოლა! მორ-
თო წკაპ-წკაპი მელიამ.

ამ სიტყვებზე ცხენმა დაიხვიხვინა და სთქვა: — მაშ მე
თქვენზე უფროსი ვეოფილვარ, თქენმა სიცოცხლემ: წელიწა-
დისა-კი რა მოგასხენოთ, ერთი უწიგნობელი კაცი ვარ, მაგრამ
ის-კი მასხოვს, რომ ჩემმა ზირეკლმა ზატრონმა უკანა მარ-
ჯვენა ფეხის ნალზე დამაწერა წლოვანებაცა და თავისი ვი-
ნაობაც. — ტეუის, ტეუის, შენ კენაცვალე, არ დაუჯერო! ეგ
ჩვენზე უძეცროსია! აბა სიმტეუენის გულისაოვის გაუსინჯე,

შენ გეთაყვანე, ი რადაც ნალი აკრავს ჩლიქებზე, — მე სიბერისა და ჯაჭურის გამო თვალთ არ მიჭრის სეირიანად — და ამოიკითხე ი თარღი, თუ უმცროსი არ გამოდგეს! — წიკვინებდა მელია.

მკელმა სისარბით ცხენს უკან მოუარა და ნალებზე ცქერა დაუწყო. ამ დროს ცხენმა შუბლში ტეუნი წისლი ჰკრა სულელ მკელს და კინაღამ სული გააფრევინა.

მელია განზე გადავა და კუჭკუჭით ჩაბჯირდა.

— შენმა ჯანმა და სიემემ ისაროს, ჩემო ბედაურო, რომ მაგის ებებს გადაძარწინე, თორემ ეგ ღორ-მუცელა ორივეს გამოგვწყლავდაო, — უთხრა მელამ ცხენს, გაცუნცულდა და შეძვრა სოროში, სადაც თავის სამეოფო ჩიჩბა კიდევ ეგულეობოდა; ცხენი სამოვარს გაუდგა, სოლო თავ-ბრუ დასვეული და დარეტიანებული მკელი-კი კარგა ხანს საფხავებდა საცოდავად მანდოროში.

თეო კანდელაკი

ც ე ც ხ ლ ი

ერთს საღამოს ის იყო ვიძინებდი, რომ ევირლი შე-
მოქსმა: „ცეცხლი, ცეცხლიო! იწვისო!“ შეშინებული
აქეთ-იქით მივაწუდი, მინდოდა თოკიდან თავი გამო-
მეხსნა, მაგრამ ამაოდ! სამაგელი თოკი არა წუდებო-
და. ბოლოს კარგი აზრი მომივიდა: კბილებით გადა-
მედრნა თოკი. როგორც იყო მოვახერხე. ცეცხლის ალი ჩემს
საწეალ თავლას ანათებდა. ევირლი და სმაურობა მატულობ-
და. მესმოდა მოსამსახურების ტირილი, ჩამოქცეულ ჭერისა და
კედლების გრიბლი, ალის ჰრიალი. თავლაში კვამლი კიდეც
შემოვიდა და მე-კი არავის ვაგონდებოდი აზრადაც არავის არ
მოსდიოდა, კარი გაეღოთ ჩემთვის, რომ გარედ გამოვარდნილ-
ვიყუ. ცეცხლის ალი მატულობდა; დამცნა, სული მესუთებოდა.

— მოწრა, — ვსთქვი ჩემს გულში; განწირული ვარ, უნდა
დავიწვა. რა საშინელი სიკვდილია! ოჲ, ზოლინა! ჩემო ძვირ-
ფასო ქალბატონო! დაგავიწყდა შენი საბრალო კადიმონი?!

ვერც-კი მოვასწარი სმა მალლა მეთქვა ეს სიტყვები, მარ-
ტო გავიფიქრე, რომ საჩქაროდ გაიღო ჩემი კარა და მომე-
სმა შეშინებული მახილი ზოლინასა. ბედნიერი, რომ გადავ-
რნი, გავექანე იმისაკენ და ის იყო გარეთ გავდიოდით, რომ
რალმაც საშინლად დიიჭეს და გავგახერა. ჩემი თავლის ჰირ-
დანირ ერთი შენობა ჩამოწვა, და იმისმა ნანგრევებმა გზა
ავკიქოლა: ჩემი საბრალო ზატრონი, ჩემი შველის გამოისო-
ბით უნდა დაღუპულიყო. კვამლით, ნანგრევებით და სიცხათ

ვიგუდებოდით; ზოლინა ჩემს გვერდით დაეცა; მე უცებ ერთს სასიფათო ხერხს მივპარეთ, მაგრამ იმაში-ღა იყო ჩვენი ხსნა: წავავლე კბ-ლები ჩემი ზატარა, თითქმის გულ-შეწუხებული ზატრონის კაბის კალთას და ცეცხლ მოდებულს ფიცრებსედ გადავუშვი. საბედნიეროთ ისე გადავატარე, რომ კაბას ცეცხლი არ მოსდებია. მე გაჩხერდი, რომ დამეთვალეურებინა, საითკენ წავსულავივავი; ჩვენს გარშემო ეველაფერი იწოდა. შეწუხებულს წელ მოწვევტილს, გულ-შეწუხებული ზოლინა ის იყო მიწასე უნდა დამეშვა, რომ ამ დროს თვალი მოვჭკ. კარ ერთს კარ ახდილს სარდაფს. საჩქაროდ იქითკენ გავექანე, ვიცოდი რომ იქ არა დაგვიძვდებოდა. რა, რადგან სახლის ქვეშ იყო გამოღებული. ზოლინა ერას წელით სავსე გეჯახსთან მივიყვანე, რომ შუბლი და საფეთქლები დაესველებინა, როცა გონს მოვიდოდა. როდესაც დაინახა, რომ ეოველ სიფათს გადაჩნა, ზოლინა დაეცა მუხლებსედ და მსურვალე ღოცვით ღმერთს მადლობა შესწირა ამ საშინელ უბედურებისაგან გამოხსნისათვის. შემდეგ მე გადამიხადა მადლობა ისე ტკბილად და ისე აღერსიანად, რომ მე გული ამიწუდა. რამდენიმე ელახე წელი შესვა გეჯახს და ეური მიანერო იქაურობას. ცეცხლი მშვინვარებდა, ეველაფერს ალი მოსდებოდა. ისმოდა კიდევ აქა-იქ ევირილი, მაგრამ ერუდ, ასე, რომ კაცი სძას ვერ გაბარეგდა.

— საბრალო ჩემი დედ-მამა, სთქვა ზოლინამ, — იმათ ჭკონიათ, რომ მე დავიღუპე, იმათ ურჩათ კადიმონის დასახსნელად წამოსული; ესლა ცეცხლის ჩაქრობას ენდა ვუცადოთ. უაჭველიან ღამის გათევა ამ სარდაფში მოგვიხდება. „კეთილო კადიმონ, დაუმატა ზოლინამ — შენი მოწვალეებითა ვარ ესლა ცოცხალი.“

ზოლინა გაჩუქდა. ეუთხე იჯდა და ჩაემინა. თავი ერთს ცარიელ მობსიდ დაეერდნო. მე დაღალული ვიევა და მწუეროდა; წელი დავლიე, კარებს წაგავწეი და ზატარა სახს უკან მეც ჩაემინა.

რიერაჟსად გამოძევობა. ზოლინას ისევ ეძინა. ხუბად ავდექი, მიჰყედი კარებთან და გამოვალე. ეველაფერი დამწვარიყო და ცეცხლი დანელელებულიყო. ადვილი იყო ღორღზე და ნამწვარსე გადაბიჯება და ესოდან სასლში მისვლა. ოდნავ წამოვიძახე: ი—ა! რომ ჩემი ზატარა ზატრონი გამძლეობებინა. მართლაც ზოლინამ თვალი გაახილა და რომ დამინახა კარებთან, ისიც მოიჭრა და განიხდა.

— ეველაფერი დამწვარა! — წარმოსთქვა დაღონებულმა, — ეველაფერი დაღუპულა! მე ვეღარ ვნახავ ჩვენს სახლს, ჩიკუდილი მისწრებს, მინამ მეორეს ააძენებდნენ, მე ვკრძნობ ამას, სუსტი ვარ და ავადმოფი, რაც უნდა სთქვას დედა-ჩემმა...

— მოდი ჩემო კადიმონ, — განაგრძო ზოლინამ რამდენიმე წამის ფიქრის შემდეგ; — მოდი წავიდეთ ესლა; დედა და მამა უნდა ვიპოვო, რომ დავაშვიდო; მე იმათ მკვდარი ვკონივარ!

ზოლინა ოდნავ ადგამდა ფეხებს ჩამონგრეულ ქვებს, ჩამოქცეულ კედლებს, ჯერ ისევ ცეცხლ-მოღებულ ხეებს. მეც უკან მივსდევდი; მალე ბალახზე გადავედით; იქ-კი ზედ შემჯდა და გავსწიე სოფლისაკენ. მალე მივაგენით იმ სახლს, სადაც ზოლინას მშობლებს თავი შეეფარებინათ. ქალი მკვდარი ჰკონებოდათ და დიდს მწუხარებაში იმყოფებოდნენ. როდესაც ზოლინა დაინახეს, ერთი შეჭკივლეს სიხარულით და იპისკენ გამოქანდნენ ჩემმა ზატრონმა, უამბო მათ — როგორ მოხერხებულად და მამაცად გადავარჩინე საკვდილს.

იმის მაგივრად, რომ მომცვივნიეხენ, მადლობა გადაუხადათ, მოვალერსნათ, დედამ გულ გრილად შემომხედა და მამას სულაც არ შემოუხედნია.

— მაგის გამო იყო, რომ კინაღამ არ დაიდუჟე, ჩემო საბრალო გოგონავ, — სთქვა დედამ. შენ რომ ის გიყური აზრი არ მოგსვლოდა თავში და მაგისი თავლის კარების გასაღებად არ წახულიყავ, მე და მამა შენი ისეთ სახარელ ღამეს არ გავატარებდით.

— ჰო, მაგრამ, — ცხარედ უპასუხა ზოლანამ, — ეგ არ არის რომ...

— ჩუმად, ჩუმად, — გაწვევუტინა სიტუვა დედამ, — ნულარას მეუბნები მავ ზირუტეუჩე, რომელიც ჭირივით შეჯავრება და რომელმაც კინაღამ დაგღუპა.

ზოლანამ ამოიოხრა, ნაღვლიანად შემოძხვდა და გაჩუმიდა.

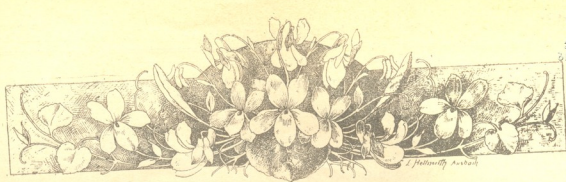
ამის შემდეგ მე ის აღარ მინახავს. ცეცხლზე შემოინება, ულოგინოდ გატარებულია ღამემ და მეტადრე სარდაფის სიცივემ უფრო გაუძნელეს ის სნეულება, რომელიც მას დიდი ხანია აწუხებდა. იმ დღეს განცოვა და აღარ გაუშვებინებია. ჩააწვინეს ლოგინში და აღარც ამდგარა საწეალი. იმ ღამის გაცივებამ დანათავრა ის, რაც ნაღველმა და მოწეენამ დაჰმართა. ისედაც

სნეული გული სრულებით ჩაუვარდა. ერთი თვის შემდეგ მოკვდა სიცოცხლის დაუნანებლად, სიკვდილის უძიმრად. სძიმრად თურმე მეითხულობდა, ბოდავდა და სულ მე მეძანდა. არაუინ ეურს არ მიგდებდა. ვსჭამდი, რაც მომხვდებოდა და მეძინა გარეთ, სიცივისა და წვიმის მიუსედავად. როდესაც დავინახე სასლიდან გამოტანილი კუბო, რომელშიაც ჩემი საწეალი ჰატრონის გვამი ესვენა, მწუსარებამ ამიტანა, მივატოვე ის ადგილი და აღარც დავბრუნებულვარ.

ნ. ყიფიანი

აბუ-გასანის ჩუსტიები

ბუ-გასანი იყო მდიდარი ბაღდადელი ვაჭარი, სკი-
რები სამსე ედგა ოქროთი, და ძინც მეტი
სიწუწკისაგან როგორც გლახა ისე ცხოვ-
რობდა. ბაღდადის ქუჩებში სულ ერთ-და-
იმავე დაფლეთილ და ტურტლიან ტანისამოსით
დადიოდა. ჩაღმა მთლად დაკერებული ედო თავსე;
მაგრამ ჩუხტების შესაფერად ამათ კიდე არა უჭირდათ-რა, ჩუხ-
ტები ჭქონდა ისე დაგლეჯილი, და დაფლეთილი, რომ საკვირ-
ველი, იყო, როგორღა იმაგრებდა ფეხებსე. ეს ჩუხტები იმდ-
ნად გათქმული იყო ბაღდადში, რომ საღანძღავად ჭქონდა
ხალხს.. აბუ-გასანის ჩუხტებივით სასიზღაროო. აბუ-გასანმა
ერთ ვაჭრისაგან ძალიან იაფად შეისყიდა საგანგებო ხელოვნების
ჭურჭელი და გახსრებულია ცოტა რამ სიამოვნება მოინდომა.

ბევრი ფიქრის შემდეგ, გადაწყვიტა, ვეელაზე უკეთესი აბანოში წასვლა იქნება, რადგანაც დიდი-ხანია არ მიბანიაო. ტანთ რთმ იხდიდა, ერთმა ნაცნობმა დაინახა და უთხრა:

კი ხარ მაგ ხუსტების წყალობით. ერთი სელი ტანისამოსის შემენა როგორ გავიჭირდა?

— მეც ვუიქრობდი...— წაიბუტებუტა აბუ-გასანმა და სახ-
ქაროდ შევარდა აბანოში.

აბანოდამ რომ გამოვიდა, თავის ჯვანების გვერდით ერ-
თი წვეილი მშვენიერი ახალი ხუსტი დაინახა და მეტად ღე-
უძაღლა თავის ხაცნობს: ალბად იმან შემომთავაზო. მაგრამ
ხუსტები ეადისა ეოვილიყო. გამოვიდა ეადი აბანოდამ და
დიდად გაუკვირდა, რომ თავისი ხუსტები იქ არ დასვდა. დი-
დი ხანი ძეხნა და ბოლოს სცადა ეუთხემა დაუფკითვლი ხუს-
ტები დაინახა. — როგორ! იმ კრიქანება მე ხუსტები მო'წარა!
წამოვივირა ეადმა, — ჩქარა მოეწიეთ და ცისეში წაიუვანეთ!

აბუ-გასანი თავის სახლს უახლოვდებოდა, როდესაც მდე-
ვარი მოეწია და ცისეში წაიუვანა. თავის გამართლება მეუძ-
ლებელი-და იყო: ნაპარავი ფეხსედა ეცვა. ცისე ცისედა იყო
გარდა ამისა დიდი ჯარიმაც უნდა გადაესახა.

გათავისუფლეს, აბუ-გასანი. მივიდა თუ არა სახლში,
მონახა თავისი წვეული ხუსტები. წყაღში ჩაჭყარა, რომე-
ლიც სახლის წინ მოუდიოდა.

სამი დღის შემდეგ მეთევსეებსა გამოათრიეს ბ-დით და
გაბრახებულებმა აბუ-გასანსვე შეუვარეს, გაღებულ ფანჯა-
რაში. ერთი ხუსტი ერთ ახლად ნასეიდ ძვირფას სურსას მო-
სედა და ჩამსხვრია.

ისევ თავისი უბედური ხუსტები დაინახა გაბრახებულმა
აბუ-გასანმა.

— წვეულნო! შეჭვირა უბედურმა, — ის არა კმაროდა,
რომ თქვენს გამო ცისეში ვიჯექი, ესლა კიდე ამოდიხა სა-
რალს მამლევთ!

დააფლო სელი, გაიქცა ბაღში და მიწაში ჩაფულა. მესო-
ბელმა ბანიდამ დაინახა და იფიქრა: აბუ-გასანმა თავისი ფუ-

ლი მიწაში დამალაო. ეს ამბავი მთელ ქალაქში მოჭვინა. ქალაქის მოურავმა, რომ გაიგო დაიბაზა აბუ-გასანი და ჩაუღული ფულის ნახევარი მოსთხოვა, თუ არა და ტყავს გავაძრობო, ეძუქნებოდა. ეფიცებოდა აბუ-გასანი აზაფერი დამამალავსო, მაგრამ ის თავისას არ იშლიდა და ჯაღათს უბძანა, ურტყით ამ კრიჟანკსაო. მეტი გზა არა ჰქონდა აბუ-გასანს, უნდა მიეცა ფული.

შინ რომ მივიდა, სთქვა, — სამუდამოდ უნდა მოვიძორო უბედური ჩუსტებიო. სულამოხედ თავის ჩუსტებით ქალაქს გარეთ გავიდა და წვალში გადაეზრა, რომლიდან რუები იყო ქალაქში გაეგანილი. დარწმუნებული იყო, ესლა-გი მოვიძორო თავიდან ჩემი დამღუპველი ჩუსტებიო, და ტეზილად დაიძინა. მეორე დღეს ბაღდადეგი დედაკაცები ქალაქის აუზთან წვალის წასაღებად რომ მოვიდნენ, განცვიფრებულნი დარჩნენ: წვალი თითქმის დამწვდარიყო და აუზი ცარიელი იყო. გასინჯეს წვლის მიღები და ბოლოს ერთი მილიდამ აბუ-გასანის ჩუსტები გამოათრიეს. საწვალ აბუ-გასანს ისევ ციხეში ჯდომა მიუსაჯეს, დიდი ჯარიმა, და გარდა ამისა ორმოცდაათი მათრახიც მიართვეს,

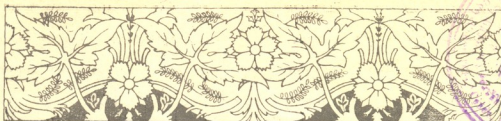
— დაგიღუპე მე უბედური, მომკლეს! გაჭკიოდა აბუ-გასანი. — სხვა ღონისძიება არა მაქვს რა, უნდა დაგწვა ეს საოსრო ჩუსტები!

მაგრამ ჩუსტები სველი იყო, ცეცხლი არ ეკიდებოდა, აიღო და ფანჯარაში გამოაწყო, რომ მსესე გამშრალიყო. მაგრამ სახელი, მოსდო, გადაცვივდა ქუჩაში და ერთ გამკლელ ქალს შიგ ზირში მოხვდა. ქალს ხალხი მოეხვია და რომ დაინახეს, სისხლი სდისო, აბუ-გასანს შეჭევირეს. აბუ-გასან, შეკაცის მკვლელო! აქ მოგვევარეთ ის ეშმაკის კერძი, ჩვენ მოვარჯულებოთ იმასა! შეუვარდნენ სახლში და წაათრიეს ედთან.

— მოწვალეო მსაჯულო, — მუხლმოფრდილმა შეჭვევირმა აბუ-გასანმა, გთხოვ მომისმინო: ეს ჩუსტები არის მაწეხი უველა ჩემი უბედურობისა, მაგათგან ვარ მე დაღუპული, მაგათგან არის, რომ მოსვენება არა მაქვს არც დღე, და არც ღამე. არ ვიცი, რა გზით მოვიშორო ეს ჩემი დამღუპველნი? რითაც გინდა გადმასდევნიე ჩემი დანაშაული, ოღონდ გამათავისუფლე მაგ წვეული ჩუსტებისაგან. ეადმა ვერ შეიმაგრას სიცილი, და ურჩიას, ქალთან ბოდიში მოიხადე და ცოტა ფულითაც დააჯილდოვეო, და თუ ჩემსას შეისმენ, არ ვარცა ეგრეთი სიმუხწყე, დრო არის გამოიცვალო, ტანისამოსი და შეტადრე ეგ ჩუსტებიო.

დ. სულხ ნიშვილი

რა გვიჩვენო ღელა

(თარგმანი. გაგრძელება)

IV

გ ა ტ ლ ი

ღეს თქვენ ჰატარა თეთრ ბატკნებს ჰეგე-
სართ — უთხრა დედამ თავის ქალებს
რომელთაც მოხვეული ჰქონდათ თეთრი
ძაღვები.

— დედა, — მიუგო ადამ — გვიამბე რამე
ბატკნებსე, ნამდვილ ცოცხალ ბატკნებსე
და არა მიძვ საფსებულ ჰატარა ქალებსე.

— კარგი შვილო, ეური დაშიგდეთ. ამ რამდენიმე წლას
წინად მე და ძამა თქვენი ვცხოვრებდით ასალ სელანდიის დიდ
კუნძულსე, აქედან კარგა შორს. ერთხელ ვესტუმრეთ ერთს
ფერმერს, რომელსაც მრავალი ცხვარი ჰქვანდა. ირგვლივ
გარდაშლილიყო თვალ უწვდენელი სამოვარი მშვენიერ ნოიერ
ბალახით. ამ ფერმაში იყო 19 ათასი ცხვარი და ბატკანი. იმ
ბატკნებს, რომელთაც დედეები აღარ ჰქვანდათ, მეცხვარეები
დღეში სამჯერ რძეს ასმევდნენ. ერთი ჰაწია 6 კვირის ბატკა-
ნი ვნახე, სრულიად გაშინაურებული, ტოფსი ერქვა, ისე შე-
მოგვეჩვია საწყალი, რომ ჩვენს ოთახში შემორბოდა სოლმე,
როდესაც ჩაის ვსვამდით და კალთაში ამომახტობოდა. ჩვენც ვე-
თამაძებოდით, ვაჭმევდით, როდესაც გაბგდებდნენ, კარს უკან
დაიწეებდა გულსაკლავად ბავშვივით ბღავილს.

— დედაჯან, მეცხვარეები როგორ უვლიან იმოდენა ცხვარს
კუნძულსე, ან რისთვის ჰქვათ ძაგდენი?

— ახალ სელანდიაში და ავსტრალიაში, სადაც მინანაკს დიდრონი ფერები, ცხვრის ფარები განაწილებული აქვთ მცხვარეებს. უოველ მცხვარეს აქვს პატარა ქოსი, და იქ დან ურს უგდებს ცხვარს, რომ რაიმე ნადირმა არ მოსტაცოს. მცხვარენი უვლიან აგრეთვე სხუელ ცხარს, და ბატანს, მხოლოდ კვირაში ერთხელ მოდიან შინ სანოვაგესთვის. რად უნდათ მაგდენი ცხვარი? განა არ იცით რომ თქვენი ძაღლები მატელისა არის, და მატელს ხომ ცხვარი გააძლევს. ავსტრალიაში ასევე ერთ გვარ გრძელ და რბილ მატელიან ცხვარს, რომლის მატელისაჲს ჭკროვენ მვირფას ძაღლებს, სასაბნეებს საკაბეებს და მერმე გასაეიდად მიაქვთ სხვა და სხვა ქვეყნებში. ძალიან ხასიათოვნია ფერმაში ყოფნა, როცა ცხვარს ჭკრეჭენ. კრეჭას იწობენ გასაფხულის დამდეგს, რადგანაც უფრო გვიან საფხულში მათ სქელ ბაღანში ბაღას ბუღანსი ჩაერევა და ბაღანი აწყწყება. ახალ სელანდიაში ერთი მცხვარე ას სულს გაჭკრეჭს. თუ ბაღანი აბურმგნული არა აქვს, ცხვარი ადვილი საკრეჭია. ესლა მანქანებთანც ჭკრეჭენ. თითო ცხვარი იქ იძლევა 9 გირვანქა მატელს, და ფერმერები ძალიან ძლეუ მდიდრდებიან, თუმცა ბევრი ხარჯიც აქვთ. მათ უნდა ჭეჭვადთ ცხენები, ძაღლები და აძლიონ ჯამაგირი მცხვარეებს. საუკეთესო წმინდა და მვირფას მატელს იძლევა ალზაგის ცხვარი. — მაგრამ ალზაგა ისრე მშვიდი არ არის, როგორც დანარჩენი ჯიშის ცხვარი, და ძალიან ურჩაა. სურგზე აქლემივით კუზი აქვს, ასე რომ ცხენებსაც კი ეძინიანთ იმისი. ეს ალზაგა ძალიან მჭამელია და იმისი შენახვა დიდი სასარგებლო არ არის, თუმცა აბრეშუმივით, შენეიერი ბაღანი აქვს. ალზაგა ორ წელიწადში ერთხელ იკრიჭება და ოითო ცხვარი იძლევა 6 გირვანქა მატელს. გაკრეჭის წინ ცხვარს აბანავებენ. აბანოში სიდივით გაღებული ვიწრო ფიცარია, რომელსედაც შეაგდებენ ცხვარს. სხვები რომ დაინახვენ, უკან მიჰქევიან, სიღს უცაბ ჩაუშვებენ წელში და ცხვრებიც მიჰ

ცვივიან. მეცხვარეები ჰბანენ სუთ წუთს, მერე ნებას აძლე-
ვენ გამოცურვისას; მერმე მეორეთ ჰბანენ, ვიდრე სულ არ
გაუთეთრდებათ ბაღანი. ამ კვარად დღეში ორი ათასი ცხვარი
დაიბანება. როცა გაჰყრეჭენ მატელს სწონენ, მაგრამ ჰკვრენ,
დიდ ტომრებში ალაგებენ, და ჰგზანან სომაღლით ინგლისში.
თუძა ცხვარს ჰბანენ, მაგრამ მატელს მინც კადევ სარძვენ
დიდ ქვაბებში სხვა და სხვა მასალით, რომელიც სრულიად
სწმენდს, და როცა ჭუჭყი და ქონი გასცილდება, მატელს
გაავლებენ ცივ წყალში, იქიდან ამოიღებენ სამთითებით და
ასუფთავებენ,—აცლიან თუ რამ ჩალა ან ბაღასი აქვს შეო-
ღილი და ჰფენენ გასაშრობად. გამშრალ მატელს საჩხეელში
გატარებენ, რომელიც სწეწავს და ეოველივით მტვერს ამორებს.
საჩხეელსედ მომუშავე დედაკაცი ჰირს ისევებს, რომ მტვერმა
არ დახრწოს. მასუკან აზოთვენ და აკეთებენ მანქანით ძაფს და
ამ ძაფისას ჰქსოვენ სხვა და სხვა შალეულს. მოქსოვილ შალს
კიდევ რეცხენ საბონ წყალში; შალი მაშინ შეჯდება, ერთდება
და აღარ ეტეობა ცალკე ძაფები. მერმე მანქანაში გაატარებენ,
რომ აჭბურდონ შალი, ესე იგი შესძინოს ხაო; მერმე სწმენდენ,
აუთოვებენ, ჰკეცენ და ჰკვრენ გასასეიდად. სასაბნეებს, ფლანელს
და მრავალ სხვა შალეულობას ჰქსოვენ ქარხნებში.

— დედა, ტოფსი რაღა იქნა?—მკონი გაიზარდა, და იმა-
საც აგრეთვე გაჰყრეჭდნენ, როგორც სხვა ცხვარს. ვინ იცის
იქნება მისი მატელისაც არის ეკ თქვენი შალები.

ა. ამილახვრისა

(უმღდვეი იქნება)

პატარა მოთხრობა

(სომხურით)

რთ დღეს პატარა მარიამა ალექსილი მიუახლოვდა
დედას, შავი თვალები ძირს დაჰყნობ და უთხრა:

— დედიჯან! შენ ამბობდი, რომ ძალიან
გიყვარს პატარა ამბები.

— დიდა, ჩემო მშვენიერო!

— გინდა, დედილო, ერთი პატარა ამბავი
გითხრა?

— სთქვი! მხოლოდ ძველი არ იყოს.

— არა, დედილო, სრულიად ახალია. მე თითონ ამ წუ-
თაში გავიგე ჩვენს სასტუმრო ოთახში

— სთქვი!

— ძალიან პატარა მოთხრობა-კია, დედილო.

— არა უშავს-რა! უფრო კარგი, რომ პატარაა.

— დაუწყო?

— დაიწყო.

— იყო და არა იყო-რა...

— ძეგე?

— იყო და არა იყო... ერთი წატარა თიხის ძაღლი
იყო... მაგიდაზე იდო...

— კარგი, შერე?

— შერე ისა, რომ ამ წუთასივე ძაღლი მე გავტეხე, მაგრამ
ძანატივე, დედილო, შეორგა აღარას დაგიძავებ.

ყ. კ—ისა.

გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი

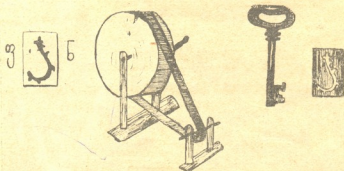
(გაგანილი სოფელ "ბიწმენდში")

ერთმა კაცმა ეგელესიის წინ გაიარა და ღმერთს შეევედრა: „ღმერთო, იმდენი ფული მომეცე, რამდენიც ჯიბეში მაქვს, და სამი აბაზის სანთელს ავანთებო!“ ღმერთმა აუსრულა თხოვნა და იმანაც სამი აბაზის სანთელი აანთო. მეორედ კიდევ შეესვეწა „ღმერთო, იმდენი ფული მომეცე, რამდენიც ჯიბეში მაქვს, და სამი აბაზის სანთელს ავანთებო!“ ღმერთმა კიდევ აუსრულა თხოვნა და იმანაც აანთა სანთელი. მესამედაც შეევედრა და ღმერთისც აუსრულა ვედრება და ფულიც გამოეღია. აბა გაიკეთ, რამდენი ფული ჰქონდა იმც კაცს მინამ ღმერთს შეევედრებოდა. **ალექს.ნ. მამულაშვილი**

რა იქნება სება, და რა იყო გუშინ?

არც თვალი აქვს, არც ეურები, ბრმა კი დაჰყავს. რა არის ეს?

რ ე ბ უ ს ი

მე-2 №-ში მოთავსებული გამოცანების აღსნა:

1) ყინვა. 2) უკანა. — რებუსის აღსნა: ზარი ჩამოვარდა.

აღსნა: მონადირემ დაარღვია წინდა, ნარღვევ ძაფის ერთ წვერზე მოაბა კენჭი, ჩაუშვა ძირს და მოითხოვა ბაწარი. მერე ბაწარი ჩამოუშვა ისევ ისევ, იმითი თოკი მიაწოდეს და ჩამოვიდა ძირს.

ყოველ დღიური გაზეთი

„ი ს ა რ ი“

მიიღება ხელის მოწერა 1908 წლისათვის.

გაზეთის ფასი:

წლით როგორც ქალაქში, ისე ქალაქს გარედ	— 7 მანეთი.
ნახევარი წლით	„ — 4 მანეთი.
ერთი თვით	„ — 90 კაპ.

მიიღება ხელის-მოწერა ყოველთვიურ სამეცნიერო
პედაგოგიურ და სალიტერატურო ჟურნალ

„განათლება“-ზე

(წელიწადი პირველი)

წლიური ფასი ხელის-მომწერთათვის 5 მანეთი, ნახევარი
წლით—3 მანეთი. სამი თვით 1 მან. 60 კაპ.

ტფილისში ხელის-მოწერა მიიღება „ქ. შ. წერა-კითხვის
გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში; „ნაკა-
დულის“ რედაქციაში და „იდეალის“ სტამბაში (კიკნაძესთან)
ნიკოლოზის ქუჩა № 6.

ქუთაისში—წიგნის მაღაზია „იმერეთში“ ისილორე კვი-
ტარიძესთან.

открыта подписка на 1908 годъ

на газету

ЗАКАВКАЗЬЕ

ТРЕТИЙ ГОДЪ ИЗДАНІЯ

ПОДПИСНА ЦѢНА:

Съ доставкой въ Тифлисъ: | Съ пересылкой въ другіе города.
на годъ 6 руб.—коп. | на годъ 8 руб.—коп.
на полгода. 3 руб. 50 ко. | на полгода. 4 руб. 50 коп.
Помѣсячно повсюду 75 коп., отдѣльный № 5 коп. Заграницей вдвое

Тифлисъ Головинскій пр., д. Манташева, № 6.

Редакторъ-издатель П. А. ГОТУА.

მიიღება ხელის მოწერა

1908 წლის იანვრიდან 1909 იანვრამდის.

საუმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

(წელიწადი მეოთხე)

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადუ-
ლი“ მცირე წლოვანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“
მოზრდილთათვის.

პრემიები: 1-ლი, „1908 წლის კედლის კალენდარი 12-ი სუ-
რათით“. 2-რე, „თომას თავგადასავალი“ მარკტვენისა.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალო-
ვის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამუშაოთობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღა-
ზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა. წლიურად ფასი
ჟურნალისა დამატებით, ესე იგი 36 წიგნისა რჩება ისევ 5 მანეთი.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ
რედაქციას

ვინც მისალს გამოგზავნის დასაბეჭდათ ვთხოვთ გარკვევით
და სუფთად იყოს დაწერილი.

რედაქტორი: მ. ი. დემურიძე.

გამომცემელი: თავ. პ. ი. თუმანიშვილი.